

Sygn. akt I Ca 440/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Elżbieta Zalewska – Statuch

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2022 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku K. J. (1)

z udziałem H. L. i M. L.

o uregulowanie kontaktów z K. J. (2)

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 16 sierpnia 2022 roku, sygn. akt III Nsm 101/22

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt I Ca 440/22

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie z wniosku K. J. (1) z udziałem H. L. i M. L. o uregulowanie kontaktów z K. J. (2), uregulował zakres i sposób kontaktów K. J. (1)

z jego córką, K. J. (2) w ten sposób, że upoważnił go do kontaktów z tą małoletnią, przy użyciu urządzeń i aplikacji umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu, w godzinach od 16.00 do godziny 17.00 (czas obowiązujący w Polsce) - w każdą niedzielę, a ponadto

w każdym roku w dniach 1 czerwca i 10 października (pkt 1), zobowiązał rodzinę zastępczą K. J. (2), H. L. i M. L., do umożliwienia i nieprzeszkadzania K. J. (1) w kontaktach wskazanych w punkcie 1 postanowienia

i do udostępnienia uprawnionemu danych niezbędnych do nawiązania i realizacji kontaktów (pkt 2) oraz zobowiązał K. J. (1) do przestrzegania sposobu i terminów kontaktów z jego córką, określonych w orzeczeniu zawartym w punkcie 1 postanowienia

i do punktualnego nawiązywania połączenia i punktualnego jego kończenia (pkt 3).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski, których istotne elementy przedstawiają się następująco:

K. J. (1) wystąpił z wnioskiem o uregulowania jego kontaktów z małoletnią K. J. (2). Proponowany sposób kontaktów zawarty został we wniosku.

W szczególności wnioskodawca domagał się ustalenia kontaktów, polegających na osobistej styczności z małoletnią, w każdym roku: przez dwa tygodnie tzw. ferii zimowych

oraz w miesiącu sierpniu. Domagał się także kontaktów z użyciem narzędzi i aplikacji do porozumiewania się na odległość - w każdą niedzielę, w dniu urodzin K. J. (2) i w dniu określanym jako Dzień Dziecka, przez co najmniej jedną godzinę począwszy od 16:00. Jako uczestniczkę postępowania wskazał matkę małoletniej, A. L..

Sąd, w tej sprawie, z urzędu, ustalił prawidłowy krąg uczestników postępowania i w tym zakresie wydał stosowne postanowienie odmawiające dopuszczenia do udziału w sprawie A. L. i wzywające, jako uczestników postępowania, M. L. i H. L..

Uczestnicy postępowania, M. L. i H. L., w odpowiedzi na wniosek, zawarli oświadczenie, którego intencją jest przyłączenie się do wniosku, z przedstawieniem własnych oczekiwań w tym zakresie. W szczególności akceptowali kontakty małoletniej z wnioskodawcą przy użyciu komunikatora internetowego lub osobiste kontakty z dzieckiem, w miejscu zamieszkania K. J. (2) - z udziałem kuratora, którego udział dalej traktowali jako potencjalny.

W czasie postępowania wnioskodawca sprecyzował sposób swoich osobistych kontaktów z małoletnią, domagając się jej przylotów do niego, bez obecności osób sprawujących nad nią pieczę. Deklarował poniesienie kosztów podróży dziecka. Natomiast uczestnicy nie zmienili swojego stanowiska.

K. J. (2) urodziła się (...) we W.. Wnioskodawca jest jej ojcem. Matka małoletniej A. L. zmarła 24 lipca 2022 we W.. 12 lutego 2022 w sprawie I. N. 196/19 Sąd Rejonowy w Sieradzu wydał orzeczenie w przedmiocie władzy rodzicielskiej nad K. J. (2). Dziecko jest umieszczone w rodzinie zastępczej u uczestników postępowania.

K. J. (2) nie zna ojca. Nie łączy jej z nim żadne więzi emocjonalne - co najwyżej dziecięcy żal wobec, jak określiła kuratorowi, porzucenia jej przez ojca. Od 5 roku życia wychowują ją dziadkowie (uczestnicy postępowania). Uczy się w szkole podstawowej, w szóstej klasie. Pozostaje pod pieczą psychologa i psychiatry; jest nadpobudliwa, nerwowa, ma problemy ze snem. W szkole funkcjonuje prawidłowo. W faktycznej pieczy nad nią bierze udział także jej ciotka, K. L..

Przed Sądem Rejonowym w Sieradzu, w sprawie III RC 33/22, trwa postępowanie z powództwa wnioskodawcy, przeciwko jego córce K. J. (2) - o obniżenie alimentów, pozew wpłynął 18 lutego 2022 r.. Źródłowe alimenty to kwota po 7000 zł miesięcznie, do której wnioskodawca zobowiązał się w ugodzie z 2012-03-13 zawartej przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie III RC 6/12.

Wnioskodawca od 10 lat mieszka w Republice Dominikany. Nie bywa w Polsce. Z córką praktycznie nie utrzymuje żadnych relacji; wcześniej nie dążył do ich formalnej regulacji. Nie świadczył nawet na utrzymanie córki, mimo zobowiązania jakie na siebie przyjął we wskazanej wyżej sprawie. Dopiero od kwietnia 2022 zaczął przysyłać na zaspokojenie potrzeb dziecka po 1500 zł miesięcznie. Nie planuje przylotów do Polski - z powodu pracy i braku uprawnienia do urlopu. Dostrzega potrzebę budowy relacji z małoletnią, które w efekcie mogą doprowadzić do możliwości kontaktów bezpośrednich - wyłącznie w kraju swego zamieszkania.

K. J. (2) korzysta z zajęć na basenie, zajęć jazdy konnej, plastyki; dodatkowo uczęszcza na korepetycje z matematyki.

W zakresie podstawy materialnoprawnej Sąd wskazał na art. 113 § 1 i 2 kro oraz art. 113¹ § 1 kro i stwierdził, że fakt pochodzenia dziecka od wnioskodawcy jest wykazany odpisem aktu urodzenia. K. J. (2) umieszczona jest w rodzinnej

spokrewnionej z nią rodzinie zastępczej. Wskazuje na to odpis orzeczenia wydanego w sprawie I. N. 196/19. Brak porozumienia wnioskodawcy z rodziną zastępczą córki, w zakresie jego kontaktów z dzieckiem, skutkują powstaniem interesu prawnego wnioskodawcy, a także uczestników postępowania, do domagania się regulacji kontaktów z K. J. (2).

Sąd podkreślił, że wnioskodawca nie dążył, przed wystąpieniem z wnioskiem, do jakiegokolwiek porozumienia. Na podstawie zeznań wnioskodawcy i uczestników postępowania sąd ustalił, że K. J. (1) od 10 lat nie widział córki. W tym czasie realnie nie dążył do kontaktów z nią. Zaniedbywał córkę, nawet w zakresie obowiązku dostarczania jej środków utrzymania; nie płacił nawet części świadczeń alimentacyjnych, do których się zobowiązał. Pierwsze realne przypomnienie sobie o dziecku, to w ocenie sądu, pozew skierowany przeciwko córce - o obniżenie alimentów.

Sąd podkreślił, że małoletnia nie zna ojca, czuje się przez niego skrzywdzona, porzucona. Wykazane jest to sprawozdaniem kuratora sądowego z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego. Akceptuje obecnie, co należy wnioskować z zeznań uczestników postępowania, relacje z ojcem przy użyciu komunikatora internetowego. W tym zakresie sąd dostrzegł też rozsądne życzenia wnioskodawcy.

Dlatego w tej sprawie sąd wyważył, rozstrzygając o kontaktach uczestnika postępowania z K. J. (2), między prawem i obowiązkiem ojca i córki do utrzymywania kontaktów, a rozsądnymi życzeniami dziecka i oczekiwaniami ojca i rodziny zastępczej.

Dla sądu, jak i dla dziecka i jego ojca, jest istotne ustalenie takich kontaktów, aby powstała nieistniejąca teraz więź ojca z córką; aby dziecko poznało i zaakceptowało wnioskodawcę i (być może) obdarzyło go pozytywnymi uczuciami. W szczególności dla sądu mogą temu służyć powtarzające się, cotygodniowe kontakty internetowe oraz w dzień urodzin K. J. (2) i w Dzień Dziecka. Z powodu różnicy czasu między Polską a Republiką Dominikany, czas kontaktów jest regulowany według czasu obowiązującego w kraju zamieszkania małoletniej.

Za całkowicie nieusprawiedliwione, nieoparte jakimikolwiek istotnymi przesłankami i całkowicie niezgodne z oczekiwaniami K. J. (2), uznano oczekiwanie osobistej styczności wnioskodawcy z córką w sierpniu każdego roku i podczas zimowej przerwy międzysemestralnej z obowiązkiem przylotów małoletniej do Republiki Dominikany.

Sąd podkreślił, że wnioskodawca, w tym zakresie swoich żądań, wykazuje niekonsekwencję. Z jednej strony deklaruje stopniową budowę więzi z córką, a z drugiej strony nie znając rezultatów kontaktów przy użyciu narzędzi i aplikacji do ich utrzymywania na odległość, już domaga się relacji bezpośrednich. Temu może służyć, w przyszłości, ewentualny wniosek o zmianę kontaktów. Podkreślono, że może gdy K. J. (2) będzie pełnoletnia sama podejmie decyzję o odwiedzaniu ojca. To tylko sześć lat do osiągnięcia przez nią 18 roku życia; cztery lata mniej niż czas, w którym ojciec się nią nie interesował.

Dlatego, w tym zakresie nie orzeczono o kontaktach. Sąd argumentował, że wnioskodawca nieadekwatnie postrzega rzeczywistość. Chce aby małoletnia odbywała samodzielne loty samolotem, bo sam nie jest w stanie, z przyczyn przez siebie podanych, latać do Polski; nie wskazując jak mógłby pracując zapewnić córce osobistą pieczę.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 113⁵ kro orzeczono jak w punkcie 1 postanowienia i dla umożliwienia prawidłowego wykonywania orzeczenia o kontaktach nałożono na zainteresowanych stosowne obowiązki - punkty 2 i 3.

Apelację od postanowienia złożył wnioskodawca, który zaskarżył orzeczenie co do braku rozpoznania istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.) i nierozpoznanie wniosku o uregulowanie kontaktów w zakresie uregulowania kontaktów wnioskodawcy z małoletnim dzieckiem w okresie wakacji letnich oraz ferii zimowych.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.) na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.) z tym zastrzeżeniem, że przed sądem pierwszej instancji powinny być przedstawione wyczerpująco kwestie sporne, zgłoszone fakty i dowody, a prezentacja materiału dowodowego przed sądem drugiej instancji ma miejsce wyjątkowo (art. 381 k.p.c.).

Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów (III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz.55), której nadano moc zasady prawnej, sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąże go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego.

Oznacza to, że sąd drugiej instancji nie bierze pod uwagę uchybień procesowych nie objętych zarzutami poza nieważnością postępowania i nierozpoznanie istoty sprawy.

Skoro apelujący nie kwestionował poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, to zasadnym jest twierdzenie, że były one wiążące dla sądu drugiej instancji.

Odnosząc się do skarżonej kwestii, nie można podzielić poglądu strony skarżącej, że w sprawie doszło do nierozpoznania istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c.

Nierozpoznanie istoty sprawy ma miejsce wówczas, gdy sąd pierwszej instancji nie orzekł merytorycznie o żądaniu strony, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego i w swoim rozstrzygnięciu w istocie nie odniósł się do tego co było przedmiotem sprawy. Natomiast konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości może zachodzić, gdy sąd pierwszej instancji nie przeprowadził w ogóle żadnego postępowania dowodowego albo przeprowadził dowody wyłącznie na okoliczności nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, względnie, gdy uchybienia formalne pierwszej instancji powodują potrzebę powtórzenia przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego. (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2000 roku, sygn. akt V CKN 80/00, LEX nr 515425; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2004 roku, sygn. akt I CK 505/03, Monitor Spółdzielczy 2004, Nr 6, s. 45; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 roku, sygn. akt I CSK 51/08, LEX nr 465963).

Niewątpliwie z taką sytuacją nie mamy do czynienia w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, ponieważ zaskarżone rozstrzygnięcie bez wątplenia odnosi się do materialnoprawnej podstawy żądania, tj. uregulowania kontaktów ojca z córką w oparciu o przepisy art. 113 kro i art. 113¹ kro. W treści sporządzonego uzasadnienia sąd pierwszej instancji odnosi się do wszystkich oczekiwanych przez wnioskodawcę sposobów ukształtowania jego kontaktów z dzieckiem i rozważa je poprzez pryzmat dobra dziecka. Argumenty podawane przez sąd są racjonalne i w sposób dostateczny wyjaśniają powody rozstrzygnięcia sprawy w sposób przyjęty w zaskarżonym orzeczeniu.

Przypomnieć też należy, że określając sposób kontaktów, rodzice oraz sąd opiekuńczy są zobowiązani kierować się dobrem dziecka i brać pod uwagę jego rozsądne życzenia (art. 113¹ § 1 kro).

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że nie budzi wątpliwości potrzeba kontaktu dziecka z ojcem zarówno z perspektywy art. 113 kro, jak również ze względu na potrzebę zbudowania między ojcem a córką więzi emocjonalną, co będzie pozytywnie wpływać na dobro dziecka. Ponadto kontakty z dzieckiem muszą zawsze odpowiadać aktualnym potrzebom, których

wyznacznikiem jest dobro dziecka, (Por. J. Ignaczewski [w:] J. Ignaczewski (red.), Komentarz do spraw rodzinnych, Warszawa 2014, s. 164)

W okolicznościach sprawy bezspornym jest, że małoletnia nie zna ojca, jest on dla niej w zasadzie osobą obcą. Zaakceptowanie wniosku apelacji oznaczałoby uznanie za zgodne z dobrem dwunastoletniego dziecka przymuszenie go do odbycia samodzielnego, 14-godzinowego lotu samolotem tylko z tej przyczyny, że dorosły na razie nie widzi możliwości powrotu do kraju a chciałby spędzić z córką dwa tygodnie ferii zimowych i miesiąc sierpień każdego roku - w sytuacji w której wyjechał on na Dominikanę, gdy dziecka miało 2 lata, ostatni raz rozmawiał z dzieckiem 3,5 roku temu a rozmowa trwała minutę

Mając zatem na względzie miejsca zamieszkania obydwu zainteresowanych, tj. ojca i córki, Sąd Rejonowy prawidłowo wyważył i ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i wyciągnął z niego prawidłowe wnioski, iż obecnie zasadnym będzie uregulowanie kontaktów ojca z córką przy użyciu urządzeń i aplikacji umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu.

To, że sąd uregulował kontakty w inny sposób niż tego chciał skarżący, nie może prowadzić do twierdzenia, że sąd nie rozpoznał istoty sprawy. Życzeniowa postawa skarżącego nie może bowiem rzutować na decyzję sądu, tym bardziej jeżeli przyjęty przez sąd sposób uregulowania kontaktów jest zgodny z dobrem małoletniej.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z 25 sierpnia 1981 r., III CRN 155/81, LEX nr 503248, zachowujący aktualność w obecnym stanie prawnym i w dalszym ciągu stanowiący punkt odniesienia dla sądów powszechnych przy orzekaniu w sprawach o kontakty. Wyrok ten został powołany m.in. w postanowieniach:

SO w Kaliszu z 18 lutego 2016 r., II Ca 618/15, LEX nr 2070284; SO w Piotrkowie Trybunalskim z 23 października 2014 r., II Ca 594/14, LEX nr 1852951; SO w Toruniu z 20 listopada 2013 r., VIII Ca 492/13, orzeczenia.ms.gov.pl; SO w Rzeszowie z 11 października 2013 r., I Ca 289/13, orzeczenia.ms.gov.pl; SA w K. z 19 listopada 2012 r., I ACz 1707/12, LEX nr 1236856. Zdaniem Sądu Najwyższego dobra dziecka nie można utożsamiać z interesem jednego czy obojga rodziców.

Wypada również wspomnieć, że zmiana kontaktów jest możliwa zawsze w wyniku porozumienia zainteresowanych, a w drodze orzeczenia sądu opiekuńczego, jeżeli zmiany tej wymaga dobro dziecka (art. 113⁵ kro). Zmiana orzeczenia w zakresie kontaktów jest uzasadniona każdą zmianą stanu faktycznego lub prawnego wpływającą na dobro dziecka. Sąd opiekuńczy jest bowiem uprawniony do zmiany prawomocnego postanowienia w każdej sytuacji, w jakiej uzna to – ze względu na dobro osoby, której postępowanie dotyczy – za konieczne i uzasadnione.

Jeżeli zatem w przyszłości dojdzie między ojcem i córką do zbudowania takiej więzi emocjonalnej, która pozwoli na uznanie, że sposób funkcjonowania małoletniej i jej potrzeba osobistego kontaktu z ojcem są na tyle dojrzałe by zrównoważyć negatywne odczucia dziecka związane z poczuciem odrzucenia, jeśli dziecko będzie chciało poszerzyć sposób spędzenia z ojcem czasu a podróż na Dominikanę będzie dla niej oczekiwanym, przyjemnym zdarzeniem to nic nie stoi na przeszkodzie w ponowieniu przez wnioskodawcę takiego rozwiązania jakie zostało zawarte we wniosku apelacji.

Z przytoczonych względów Sąd Odwoławczy uznał, iż w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym ocenionym zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 233 k.p.c.

sąd pierwszej instancji właściwie zastosował przepisy art. 113 i art. 113¹ kro, co skutkowało oddaleniem apelacji jako całkowicie bezzasadnej na podstawie art. 385 k.p.c.

w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., o czym orzeczono jak w sentencji.